

IV. att riksdagen måtte medge, att på grundval av ovan föreslagna medelsanvisning skogsägare med upp till 50 ha skogsmark beredes möjlighet till kostnadsfritt biträde av skogsvårdsstyrelse under en biträdesdag och att biträdes-taxorna i övrigt sänkes i möjlig utsträckning, samt

att riksdagen hos Kungl. Maj:t måtte anhålla om vidtagande av härför erforderliga åtgärder; samt

V. att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till enligt motionen erforderlig författningstext.

Stockholm den 8 april 1960

Gustaf Svensson

i Vä

Emil Elmwall

Nr 776

Av herr *Wahrendorff m. fl.*, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 106, angående skogsvårdsstyrelsernas organisation och verksamhet, m. m.*

Med den betydelse som skogsbrukets och skogsindustriernas produktion har för vår samhällsekonomi är det i hög grad angeläget, att skogarnas produktionsförmåga utnyttjas effektivt och höjes genom olika åtgärder. De insatser, som genom skogsvårdsstyrelserna göres i form av skogsvårdsåtgärder, skogsvägbyggnad, skoglig utbildning m. m., är under nuvarande förhållanden av stort värde för bondeskogsbruket. Det framstår emellertid som angeläget, att yrkesutbildningen ävensom upplysnings- och rådgivningsverksamheten på det skogliga området utbygges och förbättras och att skogsvården intensifieras. En förstärkning av skogsvårdsstyrelseorganisationen och effektivisering av dess verksamhet, såsom åsyftas med den föreliggande propositionen nr 106, bör därför genomföras.

Enligt nuvarande ordning består skogsvårdsstyrelsen av tre ledamöter utom i Västerbottens och Norrbottens län samt i Älvsborgs län, där antalet styrelseledamöter är fem. Ordförande utses av Kungl. Maj:t och de övriga ledamöterna till halva antalet av vederbörande landsting och halva antalet av vederbörande hushållningssällskap. Enligt propositionen skall skogsvårdsstyrelse bestå av sju ledamöter, inberäknat ordföranden och länsjägmästaren, vilken skall vara självskriven ledamot. Av de icke självskrivna ledamöterna skall enligt propositionen landstinget äga utse tre

ledamöter, varav en skulle ha särskild inriktning på utbildningsfrågor. Övriga tre icke självskrivna ledamöter skulle utses av Kungl. Maj:t, som därvid även skulle förordna en av dessa ledamöter att vara ordförande i styrelsen.

Departementschefen har i likhet med skogsvårdsutredningen uttalat att skogsvårdsstyrelserna bl. a. bör ha god lokal förankring och vara representativa för det enskilda skogsbruket i länet. Vi delar helt denna synpunkt. Men vad som i propositionen föreslagits rörande valet av styrelseledamöterna synes oss inte på tillfredsställande sätt lämna garantier för att styrelsen får en sammansättning, som svarar mot det angivna syftet.

Särskilt anmärkningsvärt är det enligt vår mening, att hushållningssällskapen skulle lämnas utanför medverkan i valen av skogsvårdsstyrelser. Såsom redovisas i propositionen är det bland remissinstanserna en rätt allmän uppfattning, att hushållningssällskapen med hänsyn till det nära sambandet mellan jordbruk och skog bör vara bibehållna vid rätten att utse en ledamot av skogsvårdsstyrelsen. Vi delar denna uppfattning.

För tillgodoseende av en god lokal förankring av skogsvårdsstyrelserna synes det oss också önskvärt, att vederbörande landsting får utse fyra ledamöter av skogsvårdsstyrelsen. Såsom i propositionen framhålls bör en av dessa ledamöter ha särskild inriktning på yrkesutbildningsfrågor. Av de övriga tre ledamöterna bör två vara representativa för bondeskogsbrukets organisationer och en för skogsarbetarnas organisationer.

Vårt förslag innebär sålunda, att Kungl. Maj:t skall utse en av skogsvårdsstyrelsens sju ledamöter, landstinget fyra och hushållningssällskapet en samt att länsjägmästaren i enlighet med vad som föreslås i propositionen skall ingå som självskrivna ledamot. Kungl. Maj:t må äga att utse ordförande bland de icke självskrivna ledamöterna.

Enligt propositionen skall länsjägmästare förordnas av Kungl. Maj:t efter anmälan av överdirektören och chefen för skogsstyrelsen, och annan ordinarie ävensom extra ordinarie tjänst i lägsta lönegrad A 24 skall tillsättas av Kungl. Maj:t efter förslag av skogsstyrelsen. Övriga tjänster skulle tillsättas och annan personal antagas av skogsstyrelsen eller, i fråga om icke ordinarie personal, efter ämbetsverkets bemyndigande av skogsvårdsstyrelserna. Den förordnade ordningen synes oss böra godtagas i fråga om tjänster i lägst lönegrad A 24. Men övriga tjänster bör enligt vår mening få tillsättas och annan personal antagas av skogsvårdsstyrelserna själva.

Av avgörande betydelse är hur skogsvårdsstyrelsernas verksamhet skall finansieras. En grundprincip i skogsvårdsutredningens betänkande var, att staten skulle bekosta den del av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet, som är av offentlig natur, medan serviceverksamheten skulle finansieras dels genom ersättningar enligt biträdestaxan, dels genom skogsvårdsavgiftsmedel, som överföres till skogsvårdsstyrelserna i form av driftbudgetanslag. Denna fördelning av finansiering, som sålunda innebär att skogsbru-

ket i princip skall svara för sina skogsvårdskostnader, har biträttats av departementschefen. Även vi ansluter oss till densamma.

Skogsvårdsutredningen beräknade, att cirka 45 procent av kostnaderna för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet skulle falla på offentlig verksamhet och 55 procent avse serviceverksamhet. Eftersom skogsvårdsstyrelsernas ifrågavarande driftinkomster och skogsvårdsavgiften med den vid 1958 års riksdag beslutade promillesatsen 1,25 tillsammans beräknades uppgå till ett belopp, som med drygt 5 milj. kronor översteg kostnaderna för serviceverksamheten enligt nämnda beräkningsmetod, föreslog skogsvårdsutredningen, att skogsvårdsavgiften omedelbart skulle sänkas till 0,7 promille. Såsom framgår av propositionen har flertalet remissinstanser tillstyrkt skogsvårdsutredningens förslag.

Departementschefen har emellertid inte godtagit skogsvårdsutredningens beräkningsmetod. Utredningen skulle enligt propositionen ha tillfört den offentliga sektorn större andel av uppgifterna än som borde hänföras dit. På departementschefens uppdrag har skogsstyrelsen sedermera i samråd med statens sakrevision verkställt fördelning av skogsvårdsstyrelsernas förrättningsdagar mellan den icke taxebelagda offentliga verksamheten, för vilken staten skall svara, och den taxebelagda serviceverksamheten. Skogsvårdsstyrelsernas verksamhet har härvid beräknats omfatta sammanlagt 280 000 förrättningsdagar, varav på den offentliga verksamheten skulle komma 100 000 dagar och på serviceverksamheten 180 000 dagar. Med denna beräkning skulle sålunda i runda tal 36 procent av den totala verksamheten komma på den offentliga delen och 64 procent på servicedelen.

I propositionen har icke heller skogsstyrelsens beräkning godtagits. Departementschefen har funnit sig böra räkna med att den ej taxebelagda verksamheten bör anses omfatta 83 000 förrättningsdagar och den taxebelagda serviceverksamheten sålunda 197 000 förrättningsdagar. På den offentliga sektorn skulle sålunda falla cirka 30 procent av kostnaderna och på servicesektorn 70 procent av kostnaderna. För denna från skogsstyrelsens resultat avvikande fördelning har i propositionen icke angivits några beräkningsgrunder.

Förrättningsdagskostnaden anges i propositionen till i runt tal 116 kronor. Med sammanlagt 280 000 förrättningsdagar kan skogsvårdsstyrelsernas verksamhet sålunda beräknas kosta i runt tal 32,5 milj. kronor. På den offentliga sektorn faller då enligt fördelningsmetoden i propositionen 9 628 000 kronor, som staten sålunda skall svara för. På serviceverksamheten skulle falla 22 852 000 kronor, som alltså skulle finansieras genom dels skogsvårdsavgiftsmedlen, dels taxeinkomster och andra jämförliga inkomster i förrättningsverksamheten.

Redan i samband med statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t föreslagit, att skogsvårdsavgiften skall sänkas från 1,25 till 1,0 promille. Skogs-

vårdsutredningens förslag om omedelbar sänkning till 0,7 promille har sålunda inte godtagits. Vid en promillesats av 1,0 kan inkomsterna av skogs-vårdsavgiften beräknas till 10 100 000 kronor för nästkommande budgetår. Sänkningen medför ett inkomstbortfall av cirka 2,5 milj. kronor. I propositionen föreslås, att omkostnadsanslaget till skogsvårdsstyrelserna för nästkommande budgetår skall minskas med nämnda belopp från 7 483 000 kronor till 4 983 000 kronor. Sedan från de för serviceverksamheten beräknade kostnaderna på 22 852 000 kronor dragits de till 10 100 000 kronor beräknade inkomsterna av skogsvårdsavgiften skulle återstå 12 752 000 kronor att finansiera genom taxeinkomster och andra jämförliga driftinkomster. Enligt skogsvårdsstyrelsernas redovisning uppgick nämnda inkomster budgetåret 1958/59 till i runt tal 10 200 000 kronor. För uppnående av det erforderliga inkomstbeloppet skulle nu en höjning av grundtaxan för förrättningarna i serviceverksamheten vara nödvändig från i genomsnitt 55 till 75 kronor för dag, dvs. med drygt 36 procent.

Skogsvårdsstyrelsernas grundtaxa för serviceverksamheten har i dagarna måst höjas med 5 kronor från i genomsnitt 50 till 55 kronor för dag. En chockartad höjning med ytterligare 20 kronor skulle enligt vår mening få allvarliga konsekvenser och måste därför undvikas. Man måste befara, att skogsägarna vid en sådan höjning av förrättningskostnaderna kommer att finna skogsvårdsstyrelsens service alltför dyr. Följden skulle bli, att många skogsägare skulle låta utföra stämpling och liknande arbeten på annat sätt, vilket i många fall måste befaras medföra skada för skogsvården. Skogsvårdsstyrelsernas serviceverksamhet skulle sålunda minskas väsentligt. Härvid skulle styrelserna sålunda få minskade serviceinkomster men samtidigt helt naturligt ökade utgifter för t. ex. tillsynsverksamheten.

Den fördelning, som departementschefen gjort mellan den offentliga sektorn och servicesektorn inom skogsvårdsstyrelseverksamheten, kan enligt vår mening inte godtagas. De taxebelagda biträdesdagarna kan beräknas till i runt tal 126 000 per år. Det synes oss då orimligt att — såsom sker i propositionen — föra 197 000 förrättningsdagar till servicesektorn. Enligt vår mening är den fördelning, som skogsvårdsutredningen gjorde, väl motiverad. Den skulle innebära, att i runt tal 154 000 förrättningsdagar bör föras till servicesektorn. Skogsvårdsutredningen har vid sin bedömning tagit hänsyn till att tjänstemännen genom de taxebetalda förrättningsdagarna får en kontakt med vad som försiggår i skogarna, som eljest skulle fordra många särskilda tillsynsresor, och till att under biträdesdagarna i många fall gives personlig rådgivning i skogsfrågor, som eljest skulle kräva särskilda förrättningar. Det är enligt vår mening riktigt att vid kostnadsfördelningen mellan de båda sektorerna taga hänsyn härtill på det sätt som skogsvårdsutredningen gjort.

Vid en sammanlagd kostnad av 32,5 milj. kronor för skogsvårdsstyrelse-

verksamheten skulle med den beräkningsmetod, som skogsvårdsutredningen föreslog, cirka 17,9 milj. kronor komma på servicesektorn och 14,6 milj. kronor på den offentliga sektorn. Departementschefen har sålunda på servicesektorn lagt 5 milj. kronor högre kostnader än vad skogsvårdsutredningen avsåg. Om dessa 5 milj. kronor överföres till den offentliga sektorn, kan skogsvårdsavgiften sänkas mer än vad Kungl. Maj:t föreslagit eller också kan biträdestaxorna nedsättas. I nuvarande statsfinansiella läge vill vi dock inte förorda en sådan överföring. Det kan enligt vår mening accepteras, att sänkningen av skogsvårdsavgiften i nuvarande läge får stanna vid den av Kungl. Maj:t föreslagna promillesatsen 1,0. Skogsvårdsstyrelsernas omkostnadsanslag bör emellertid höjas med 2,5 milj. kronor till 7 483 000 kronor, dvs. till samma belopp som för innevarande budgetår. Härigenom bör ytterligare höjningar av skogsvårdsstyrelsernas biträdestaxor kunna undvikas. Redan vid nästa års riksdag bör emellertid kostnaderna för skogsvårdsstyrelseverksamheten fördelas på det sätt som skogsvårdsutredningen föreslog, nämligen med 45 procent på den offentliga sektorn och med 55 procent på servicesektorn.

Med stöd av vad som ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen vid behandling av propositionen nr 106 måtte

I. i fråga om grunderna för skogsvårdsstyrelsernas organisation och verksamhet godtaga

a) att skogsvårdsstyrelse må utgöras av sju ledamöter, varav Kungl. Maj:t må äga utse en ledamot, vederbörande landsting fyra ledamöter och vederbörande hushållnings-sällskap en ledamot samt länsjägmästaren må vara självskrivnen ledamot, i enlighet med vad som anförts i motionen;

b) att skogsvårdsstyrelserna själva må äga tillsätta tjänster och antaga annan personal upp till och med lönegrad A 23;

II. anvisa å riksstaten för budgetåret 1960/61 under nionde huvudtiteln till Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Omkostnader ett reservationsanslag av 7 483 000 kronor;

III. i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om förslag till nästa års riksdag om medelstildelning till skogsvårdsstyrelserna enligt av skogsvårdsutredningen förordade beräkningsgrunder, innebärande att av kostnaderna för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet 45 procent må föras på den offentliga sektorn och bekostas med allmänna statliga medel samt 55 procent på servicesektorn och bekostas med skogsvårdsavgiftsmedel, taxeinkomster och därmed jämförbara driftinkomster; samt

att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till författningstext som föranledes av vad i motionen föreslagits.
Stockholm den 8 april 1960

877 ✓

Harry Wahrendorff

John Johansson

i Gränö

Fridolf Jansson

i Benestad

Harald Larsson

i Hedenäset

Rune Gustavsson

i Alvesta

Erik Grebäck

Johannes Antonsson

Nr 777

Av herr Stiernstedt m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 106, angående skogsvårdsstyrelsernas organisation och verksamhet, m. m.

(Lika lydande med motion nr 635 i Första kammaren)
Stockholm den 6 april 1960

Lennart Stiernstedt

Sven Antby

Rolf Eliasson

i Moholm

Nils Agerberg

Jöns Nilsson

i Bästekille